Hiller István: Szeretnénk, ha gyászunk műalkotásban is kifejeződne

Emlékezés a nemzet hőseire

Csak annak a nemzetnek van jövője, amelyik képes tisztelni a múltját – jelentette ki tegnap Szegeden az aradi vértanúkra emlékezve Hiller István kultuszminiszter.

Koszorúzás Szegeden, az Aradi vértanúk terén. *Fotó: Miskolczi Róbert*

A Fricsay Ferenc fúvószenekar toborzó zenéjével kezdődött tegnap délután Szegeden az aradi vértanúkra emlékező ünnepség az Aradi vértanúk terén.

A Himnusz és Petőfi Sándor Szörnyű idők című versének elhangzása után *Botka László* polgármester ünnepi beszédében így fogalmazott: ma azokra a hősökre emlékezünk, akik életüket adták hazánk és a nemzet szabadságáért. A polgármester megemlítette, október 6-án, az évforduló napján Aradra látogat. – Kifejezzük közös óhajunkat, hogy az aradi Szabadság-szobor rövidesen méltó helyére kerüljön – tette hozzá Botka László.

– A magyar történelem legnagyszerűbb eseményei közé tartozik, amikor az 1848 áprilisában történtek megteremtették a polgári átalakulás alapjait. Ezek tények, amiket iskolai tananyagként megtanultunk. És ez a múlt. Amikor most, több mint másfél évszázaddal később, mi, magyarok összejövünk határainkon innen és túl gondolkodni, emlékezni, fejet hajtani és tiszteletet kifejezni – ez a jelen – fogalmazott beszédében *Hiller István*. A kulturális miniszter elmondta, nincsen jövő múlt nélkül. Csak annak a nemzetnek van jövője – hangsúlyozta –, amelyik képes tisztelni a múltját.

A miniszter szavai szerint október 6-a szent nap, a nemzeti gyász napja. Hiller István az aradi Szabadság-szoborral kapcsolatban megjegyezte: – Békében kívánunk élni mindenkivel. Lélekben és szívben is emlékezünk. Szeretnénk, ha gyászunk tárgyakban, műalkotásban is kifejeződne, ami többet jelentene egyszerű megmunkált fémnél. Szeretnénk, ha ezt az érzelmet mások is tiszteletben tartanák, és szeretnénk, ha Aradon ismét állhatna a Szabadság-szobor.

– Arra kérünk mindenkit a nemzet gyászának napján, fogadja őszintén ezeket a gondolatokat – zárta beszédét Hiller István kulturális miniszter.

Az ünnepi beszédek után szegedi diákok 13 szál virágot és 13 gyertyát helyeztek el az Aradi vértanúk terén lévő emlékmű talapzatán, amit ezt követően a politikai pártok és civil szervezetek is megkoszorúztak.

A. T. J.

Tizenhárom fáklya

PANEK SÁNDOR

Észre sem vesszük és a sommás történelem rátelepedik az emberi sorsokra. Utcanév, jeles dátum, könnyedén átlapozható könyvoldal, rosszabb esetben ünnepi beszéd vagy politikai huzavona lesz a legnagyobbak emlékezetéből, míg sokunk talán az aradi 13 vértanú tábornok nevét sem tudja felsorolni hiánytalanul. Pedig, ha volt pillanat a magyar szabadság történetében, amikor ilyen kevés ember sorsában ennyire összpontosult a nemzet fájdalma, az a pillanat Aradon volt, 1849. október 6-án. Soha eszme és ember ilyen nemesen, büszkén és ennyire együtt nem veszett el, mint a szabadságharc és tábornokai.

A nép fájdalma és gyásza maga is felemelő volt: a kivégzés napján a krónikás szerint Aradon zárva maradtak a boltok, az emberek házukba húzódva imádkoztak. Azt mondják, még az aradi közhóhér is beteg lett; s ki csodálkozna rajta? talán a szomorú szakmához hozzáedződött ember élhette át legközvetlenebbül, hogy a tizenhárom élet kioltásával tizenhárom fáklya lobban fel, és nincs hóhér, amely ezzel is végezhetne.

S milyen büszkén viselt sorsok végeztettek be Aradon! Amikor Haynau, a bresciai hiéna meghozta döntését, s másnap reggel hét órakor a hadbíró felsorakoztatta a tábornokokat, és kihirdette az ítéleteket, még azt is megtagadták tőlük, hogy együtt tölthessék az utolsó napot. Október 6-án, hajnali kettő és három óra között, amikor a papok felkeresték a halálraítélteket, Aulich Lajos Horatius verseit olvasgatta, Török Ignác Vauban várépítésről szóló könyvébe merült, Láhner György fuvolján játszott, Dessewffy Arisztid még aludt – többen pedig még utolsó soraikat írták szeretteiknek búcsúlevelükbe. Fél hatkor golyó által végezték ki Schweidel Józsefet, Kiss Ernőt, Dessewffy Arisztidet és Lázár Vilmost; közülük Kiss Ernővel csak egy második sorozat végzett. Az akasztófára ítélt tábornokok hallhatták a lövéseket, mielőtt ők következtek volna: Poeltenberg Ernő, Török Ignác, Lahner György, Knezich Károly, Nagy-Sándor József, Leiningen-Westerburg Károly, Aulich Lajos, Damjanich János és Vécsey Károly. Mindegyik hőslélekkel halt meg. „Egyik a másikát azzal biztatván, hogy nemsokára ismét együtt leendnek" – írta róluk a jelenlévő Surjánszky Euszták minorita szerzetes. Damjanich, látva, hogy a minorita sírva fakad, így szólt: „Mit sír, tisztelendő barátom, hisz akit kezében tart, az is az igazságért akasztatott fel." S amikor rá került a sor, annyit mondott: „Azt gondoltam, hogy utolsó leszek, ki mindig első voltam a csatában." Aztán a hóhért figyelmeztette, hogy szakállát össze ne kuszálja, s „Éljen a haza!", kiáltással „adta ki nagy lelkét".

Vécsey maradt utoljára. Az ő külön tragédiája, hogy büntetését saját apja közbenjárására súlyosbították: őt akasszák fel utolsónak. A vértanúk sorra búcsúztak el egymástól, de Vécseynek már nem volt kitől búcsút vennie. És ekkor torokszorítóan nagy emberi pillanat következett: Vécsey, aki életében nem szerette Damjanichot, a bitófa alatt odalépett holttestéhez, és megcsókolta sorstársa kezét.

Ilyen emberek vesztek oda Aradon. A szabadság nemesítette őket, s nevük megkerülhetetlen, amíg magyar lesz a magyar.

Májusban emelkedett, októberben csökken a gáz ára

Három forint a megtakarítás

Folytatás az 1. oldalról

Ha azonban a másik oldalról közelítjük meg a változást, akkor az év elejéhez képest 2 forintos a drágulás. Sokan, sokféleképpen számolnak mostanában.

A második tarifatömb az évi 1500–3000 köbméteres fogyasztási sáv, amelybe a nagyobb lakásokat, kisebb családi házakat fenntartók kerülhetnek. Számukra 4 százalékos kedvezményt szavazott meg a kormány, a drágulás mértéke 12 helyett 8 százalék – a gázköbméter ára 43 forint 80 fillér –, a plusz teher tehát 5 ezer forint körüli. A kalkulációk szerint a fogyasztók legkisebb hányadát sorolják majd be a harmadik tömbbe, a 3000 köbméter feletti gázfogyasztást ugyanis nem támogatja az állam. De az a család, amelyik átlépi a bűvös határt, ugyanúgy részesül az 1500, valamint a 3000 köbméterig járó kedvezményekből, és csak az utolsó határérték átlépését követően fizeti meg a 12 százalékkal megemelt földgázárat.

A támogatási rendszernek köszönhetően január elsejétől a várható inflációt meg nem haladó mértékben, átlagosan 5,3 százalékkal emelkedik a kedvezményes lakossági gázár. Vagyis újra lesz áremelés, de viszonylag mérsékelt. Az 1500 köbméternél kevesebbet használók akkor 3,4 százalékkal, másfél forinttal fizetnek majd többet a mai árnál.

Október 15-étől változik az árszabás a nem lakossági nagyfogyasztók számára. A gáz ára 16,4 százalékkal emelkedik, de a legnehezebb helyzetben lévő államháztartási intézményeknek – önkormányzati oktatási, egészségügyi és kulturális, illetve más költségvetési intézmények – átállási támogatást ad a kormány. Ennek forrása az a 3 milliárd forint, amit a bányajáradékra vonatkozó szabályok megváltozása miatt fizet be a Mol Rt.

F. K.

Rendőrökre támadtak a bűnözők

KAPOSVÁR (MTI)

Rendőrökre támadt öt férfi Kadarkúton, amikor rajtakapták őket egy bolti betörésen. Az egyik bűnöző comblövést kapott, és súlyosan megsérült egy rendőr is – mondta el a Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság sajtóreferense szombaton az MTI-nek.

A betörők egy élelmiszerboltból cigarettát és szeszes italokat vittek magukkal. A rendőrök üldözőbe vették a gépkocsival menekülő betörőket – közölte *Gelencsér László*.

A rendőrök rádión értesítették társaikat, akik két autóval eltorlaszolták az egyik közeli útkereszteződést. Amikor a betörők látták, hogy csak gyalog menekülhetnek el, összecsaptak a rendőrökkel – tette hozzá. Az öt férfi ekkor pajszerrel, szöghúzóval támadt a rendőrökre, akik előbb figyelmeztető, majd célzott lövéseket adtak le. Ekkor sérült meg az egyik betörő a combján, őt a kaposvári kórházba szállították, két másik elkövető könnyebb sérüléseket szenvedett. A rendőrség keresi a két szökésben lévő férfit.

Bankkártyák

A pénzügyi intézmények és az üzemanyagértékesítő társaságok által kibocsátott kártyák száma együttesen megközelítette a 6,3 milliót az idén az első félév végén, ez 11 százalékkal több, mint egy évvel korábban – közölte összeállítását a Magyar Nemzeti Bank. A bankkártyák 86 százaléka betéti kártya, a fennmaradó rész majdnem teljes egészében hitelkártya. A terhelési kártyák aránya mindössze 0,01 százalék.

Balástyai virág- és zöldségfesztivál az EU-csatlakozás jegyében

A gazdák tartanak az uniótól

A helyi gazdák mellett a szomszédos településekről, sőt még külföldről is érkeztek kiállítók a balástyai virág- és zöldségfesztiválra. Pénteken szakmai nap, szombaton pedig falunap várta az érdeklődőket.

Negyedik alkalommal rendeztek virág- és zöldségfesztivált Balástyán. A szombat délelőtti rossz idő ellenére sokan voltak kíváncsiak az eseményre. A szakadó eső a rendezvényház nagytermébe kergette a fesztiválozókat. Gyönyörűen feldíszített virágos és zöldséges standokat nézhettek meg a látogatók. A balástyai gazdák mellett kistelekiek, csengeleiek, szegediek, sőt még szlovákok is bemutatták terményeiket, illetve termékeiket.

– A községben szinte nincs olyan család, amely ne kötődne valamilyen formában a mezőgazdasághoz. Főleg zöldséggel és dísznövényekkel foglalkoznak az itteniek – tudtuk meg *Ujvári László* polgármestertől. Innen jött az ötlet még 2000-ben, hogy szervezzenek fesztivált, ahol bemutatkozhatnak a termelők.

Jövőre hazánk is tagja lesz az Európai Uniónak. A tagság jelentős változásokat hoz majd a magyar gazdák életében. Ezért pénteken különféle előadásokat szerveztek, amelyeken szakemberek mondták el, mire számíthatnak a magyar termelők a jövőben.

Balázs Ferenc 1985 óta foglalkozik dísznövényekkel. – A fél falut én építettem, mivel az eredeti szakmám kőműves. Aztán zöldségezni kezdtem és arról váltottam a virágkertészetre – mesélte a balástyai gazda. A Balázs család egy hektáron termel gerberát, szegfűt, íriszt és liziantust. Most már nagyüzemben folyik a termelés. A családnak országszerte 17 virágleraka van.

A külföldi értékesítéssel még kivárnak, ugyanis nem tudják, mit hoz az unió. – A világ virágkereskedelmének mintegy 60 százalékát Hollandia adja, így szinte az egész EU-ban ők értékesítenek – folytatta a balástyai virágkertész. A németalföldi tulipánosok mellett az izraeliek is nagy konkurenciát jelentenek a magyar termelőknek. Egyre több izraeli cég jön hazánkba, már Csongrád megyében is megjelentek.

Közel három hektáron fóliázik *Réczi Pál*. – Kora tavasszal burgonyával, majd után paradicsommal foglalkozunk. A legfontosabb terményünk azonban a tölteni való paprika – mondta az őstermelő. A család a helyi szövetkezet tagja, így oda adják le zöldségeiket. Réczi Pál nagyon bízik abban, hogy az unióban jobb lesz a magyar gazdáknak. – Nem akarok milliomos lenni, csak azt szeretném, hogy a termányeimért annyi pénzt kapjak, amiből kényelmesen el tudom tartani a családomat – tette hozzá.

KORMOS TAMÁS

Még a gyerekek kedvence, a gumiköteles ugráló előtt is virágdíszek fogadták a szórakozni vágyókat. *Fotó: Schmidt Andrea*